

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/104/2020
Identifikačné číslo spisu: 6119225839
Dátum vydania rozhodnutia: 27.05.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Beáta Miničová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:6119225839.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: ELIS plus, s.r.o., so sídlom Topoľová 14020/1, 974 01 Banská Bystrica - Kostiviarska, IČO: 31 642 420, zastúpeného JUDr. Petrom Bacíkom, advokátom, so sídlom Lazová 45, 974 01 Banská Bystrica, proti žalovanému: Pozemné stavby SC, s. r. o., so sídlom Mliekárenská 1, 821 09 Bratislava, IČO: 43 871 437, zastúpenému advokátskou kanceláriou Weis & Partners s.r.o., so sídlom Ivánska cesta 30/B, 821 04 Bratislava, IČO: 47 234 776, v mene ktorej koná JUDr. Peter Weis, ako advokát a konateľ, o zaplatenie 10.000,- Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava II, pod sp. zn. 22Cb/63/2019, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 22. júna 2020, č. k. 2Cob/55/2020-206, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie žalovaného o d m i e t a.
- II. Žalobca m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II uznesením zo dňa 13. januára 2020, č. k. 22Cb/63/2019-119, rozhodol, že návrh žalovaného na zrušenie rozsudku pre zmeškanie zo dňa 4. decembra 2019, č. k. 22Cb/63/2019-83 (ďalej aj ako „rozsudok pre zmeškanie žalovaného“), vydaného Okresným súdom Bratislava II, zamietol.

2. V odôvodnení uznesenia súd prvej inštancie uviedol, že žalovaný nepreukázal ospravedlniteľný dôvod zmeškania svojej účasti na pojednávaní konanom dňa 04.12.2019 (ďalej len „pojednávanie“), na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie. Súd prvej inštancie bol toho názoru, že žalovaný, resp. jeho právny zástupca, nevyvinul dostatočné úsilie na to, aby sa včas dostavil na predmetné pojednávanie, keď vyrazil z miesta sídla svojej advokátskej kancelárie o 9:20 hod. Nakoľko sa pojednávanie malo začať o 10:00, súd prvej inštancie zdôraznil, že žalovaný mal, s prihliadnutím na rannú špičku, predpokladať, že na ceste smerom na pojednávanie môže vzniknúť dopravná zápcha (ktorá je v dopoludňajších hodinách bežná), a preto mal urobiť všetky potrebné opatrenia na to, aby nedošlo k zmeškaniu pojednávania. Ďalej

súd prvej inštancie upozornil na skutočnosť, že právny zástupca žalovaného nedoručil súdu prvej inštancie žiadne ospravedlnenie svojej neúčasti na pojednávaní, a to ani po tom, čo odpadol dôvod, pre ktorý zmeškal pojednávanie.

3. Súd prvej inštancie poukázal na to, že žalovaného o možnosti kontumácie poučil v súlade s ust. § 278 písm. a/ C. s. p. v predvolaní na predbežné prejednanie sporu nariadené na deň 16.10.2019 (ďalej len „predbežné prejednanie sporu“), na ktorom žalovaný zobral termín pojednávania na vedomie. Vzhľadom na uvedené ako aj na to, že žalovaný je zastúpený advokátom, ktorý musí mať vedomosť o možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie pre neprítomnosť sporovej strany na pojednávaní bez včasného ospravedlnenia, súd prvej inštancie argumentáciu žalovaného, ohľadom nesplnenia podmienky riadneho poučenia o možnosti kontumácie, neakceptoval. V závere súd prvej inštancie po vzatí do úvahy vyššie uvedených skutočností a predovšetkým toho, že žalovaný bez vážneho ospravedlniteľného dôvodu zmeškal pojednávanie, na ktorom súd prvej inštancie vydal rozsudok pre zmeškanie, uzavrel, že návrh žalovaného na zrušenie rozsudku pre zmeškanie nemá oporu v zákone, a preto ho zamietol.

4. Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací, na odvolanie žalobcu, napadnutým uznesením zo dňa 22. júna 2020, č. k. 2Cob/55/2020-206, uznesenie Okresného súdu Bratislava II zo dňa 13. januára 2020, č. k. 22Cb/63/2019-119, potvrdil s tým, že žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

5. Odvolací súd, vo vzťahu ku skutočnostiam rozhodným pre posúdenie návrhu žalovaného na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie. S poukazom na ust. § 387 ods. 2 C. s. p. sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s právnym záverom súdu prvej inštancie v danej veci ako aj s odôvodnením napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie a skonštatoval správnosť jeho dôvodov.

6. Po preskúmaní obsahu spisu mal odvolací súd za preukázané, že žalovaný bol v predmetnej sporovej veci zastúpený advokátom na základe generálneho plnomocenstva zo dňa 04.05.2017. Predvolanie na pojednávanie, nariadené súdom prvej inštancie na deň 04.12.2019 o 10.00 hod, vzali obe sporové strany prostredníctvom svojich právnych zástupcov na vedomie na predbežnom prejednaní sporu, ktoré sa konalo dňa 16.10.2019, s tým, že nebudú naň (písomne) volaní. Týmto mal žalovaný (vrátane jeho právneho zástupcu) podľa odvolacieho súdu vedomosť, že je predmetné pojednávanie nariadené v dopoludňajších hodinách, kedy je nevyhnutné vyhodnotiť stav cestnej premávky tak, aby sa sporová strana dostavila na nariadené pojednávanie riadne a včas. Odvolací súd k argumentácii právneho zástupcu žalovaného, že vzdialenosť jeho kancelárie od budovy súdu prvej inštancie je cca 5 km, kedy by cesta mala trvať 20-26 min., a preto odchodom právneho zástupcu žalovaného zo sídla advokátskej kancelárie o 9:20 hod. bola z jeho strany zabezpečená primeraná časová rezerva, uviedol, že tieto skutočnosti nič nemenia na tom, že právny zástupca žalovaného mal povinnosť predvídať možnosti skomplikovania dopravnej situácie - nakoľko stav dopravy v rámci Bratislavy musí byť žalovanému a rovnako tak jeho právnenému zástupcovi (objaja so sídlom v Bratislave) dostatočne zrejmy.

7. Na doplnenie odvolací súd poukázal na skutočnosť, že žalobca vrátane jeho právneho zástupcu cestujúci Banskej Bystrice, tzn. približne 210 km od Bratislavy, predmetné pojednávanie stihli riadne a včas. S prihliadnutím na uvedené skutočnosti odvolací súd žalovaným uvádzané argumenty, rovnako ako súd prvej inštancie, nepovažoval za okolnosti takej intenzity a závažnosti, ktoré by žalovanému (resp. jeho právnenému zástupcovi) objektívne znemožnili účasť na predmetnom pojednávaní.

8. K námietke žalovaného týkajúcej sa nesplnenia zákonných podmienok nevyhnutných pre vydanie rozsudku pre zmeškanie žalovaného v zmysle ust. § 274 C. s. p. odvolací súd opätovne upozornil, že predvolanie na predmetné pojednávanie bolo zo strany žalobcu a žalovaného vzaté na vedomie prostredníctvom ich právnych zástupcov na predbežnom prejednaní sporu, na ktoré boli strany sporu riadne písomne predvolané spolu s rozsiahlym poučením o ich procesných právach a povinnostiach vrátane zákonných ustanovení § 273 a § 274 C. s. p., a teda aj o možnosti vydania kontumačného

rozsudku. Zo zápisnice z predbežného prejednávania sporu podľa odvolacieho súdu vyplýva, že obe sporové strany vzali predmetný termín pojednávania na vedomie a nebudú naň (písomne) volaní. Postup súdu prvej inštancie vyhodnotil odvolací súd za správny a v súlade s princípom hospodárnosti v zmysle čl. 17 C. s. p., a rovnako aj v súlade s kontextom čl. 11 ods. 3 C. s. p. a ustanovenia § 89 C. s. p.. K tomuto záveru odvolací súd dospel okrem vyššie uvedeného aj vzhľadom na to, že právni zástupcovia sporových strán, ako profesionálni zástupcovia, majú byť schopní konať s náležitou odbornosťou. Nakoľko súd prvej inštancie riadne doručil obom sporovým stranám prostredníctvom ich právnych zástupcov v predvolaní na predbežné prejednanie sporu rozsiahle všeobecné poučenie obsahujúce aj poučenie v zmysle § 274 C. s. p., vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie, odvolací súd zdôraznil, že právny zástupca žalovaného, ako advokát s patričným právnickým vzdelaním, si mal byť vedomý, že osobným vzatím termínu pojednávania na vedomie s upozornením, že naň nebude dodatočne (písomne) volaný, sa týmto nezbavil povinnosti postupovať s odbornou starostlivosťou za účelom ochrany záujmov jeho klienta (žalovaného). Inými slovami právny zástupca žalovaného sa uvedeným postupom nezbavil povinnosti dostať sa riadne a včas na pojednávanie nariadené v sporovej veci, v ktorej klienta zastupuje. Pre prípad nekonania právneho zástupcu sporovej strany s náležitou odbornou starostlivosťou, odvolací súd upozornil na následky s tým spojené, teda v danom prípade na vydanie kontumačného rozsudku.

9. Argumentáciu žalovaného, že v konaní nebol pasívny, odvolací súd posúdil ako irelevantnú, nakoľko v súlade s ust. § 274 C. s. p. môže súd rozsudkom pre zmeškanie rozhodnúť aj za predpokladu, že v predchádzajúcom priebehu konania nebola strana sporu pasívna. Vedomosť žalovaného o prebiehajúcom sporovom konaní má za následok jeho oprávnenie, aby realizoval svoje procesné práva a povinnosti. Okrem iného odvolací súd zdôraznil, že zákon nespornosť uplatneného nároku explicitne ako podmienku aplikácie ust. § 274 C. s. p. neustanovuje.

10. V závere odvolací súd uviedol, že zo strany žalovaného nebol žiadnym relevantným spôsobom preukázaný ospravedliteľný dôvod, resp. dôvody, pre ktoré došlo k zmeškaniu pojednávania vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, odvolací súd preto napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil v zmysle ust. § 387 ods. 1, 2 C. s. p..

11. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v závislosti od úspechu sporovej strany. Keďže v odvolacom konaní bol úspešný žalobca, odvolací súd mu priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

12. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie v zmysle ustanovenia § 420 ods. 1 písm. f/ C. s. p., ktoré odôvodnil tým, že procesným postupom okresného súdu aj krajského súdu mu bolo znemožnené uskutočňovať jemu patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Žalovaný namietol nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie, ktorý mal spočívať v navádzaní žalobcu na uplatnenie práva. Konkrétne sa malo podľa žalovaného jednať o situáciu, kedy na pojednávaní konanom dňa 04.12.2019 súd prvej inštancie dvakrát položil právnemu zástupcovi žalobcu otázku navádzajúcu na podanie návrhu na vydanie rozsudku pre zmeškanie. Svoje tvrdenie žalovaný oprel o zvukový záznam z daného pojednávania. Na základe návrhu žalobcu na vydanie rozsudku pre zmeškanie potom súd prvej inštancie v konaní rozhodol o veci samej iba rozsudkom pre zmeškanie a vôbec nezisťoval skutkový stav veci, nevysporiadal sa s právnou argumentáciou strán sporu, nevykonal právne posúdenie veci, ani žiadne stranami navrhované dôkazy, čím znemožnil žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva (najmä právo vykonávať procesné úkony vo forme prostriedkov procesného útoku a prostriedkov procesnej obrany vo veci samej). Dovolateľ je toho názoru, že uvedeným postupom súdu prvej inštancie došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý (súdny) proces, ako aj jeho práva na prejednanie veci pred súdom.

14. Ďalej dovolateľ v súvislosti s naplnením dovolacieho dôvodu podľa ust. § 420 písm. f/ C. s. p. argumentoval tým, že súd prvej inštancie nesprávne postupoval, keď napriek mimoriadnej situácii (vis

major) vzniknutej bezprostredne pred pojednávaním neospravedlnil zmeškanie pojednávania žalovaného. Aj keď súd prvej inštancie nenamietal tvrdenia žalovaného ohľadom existencie mimoriadnej situácie, nepovažoval tento dôvod zmeškania pojednávania uvádzaný žalovaným za ospravedlniteľný. Žalovaný trvá na tom, že vznik vis major bezprostredne pred pojednávaním je dostatočne ospravedlňujúcim dôvodom na zrušenie rozsudku pre zmeškanie na návrh sporovej strany s tým, že záujem na meritórnom prejednaní veci prevyšuje záujem na hospodárnosti konania, či záujem na rýchlom prejednaní veci. K názoru súdu prvej inštancie vyjadrenému v napadnutom uznesení, že žalovaný nevyvinul dostatočné úsilie na to, aby sa včas dostavil na pojednávanie, žalovaný opätovne zdôraznil, že na cestu na pojednávanie si jeho právny zástupca nechal 40 minút, tzn. dvojnásobok času bežne potrebného na dostavenie sa na konajúci súd prvej inštancie zo sídla právneho zástupcu žalovaného. Uvedené preukazuje, že právny zástupca žalovaného rátal aj s charakteristickou dopoludňajšou dopravnou zápchou, keď si vyhradil dostatočnú časovú rezervu na cestu na pojednávanie. Dovolateľ považuje sankciu súdu prvej inštancie, v podobe vydaného rozsudku pre zmeškanie, za zanedbateľné meškanie na pojednávanie, ako nesúladne s účelom právnej normy upravujúcej rozsudok pre zmeškanie. Vzhľadom na to, že sa právny zástupca žalovaného dostavil na pojednávanie s meškaním, išlo o prejav vôle riadne sa predmetného pojednávania zúčastniť. Využitie inštitútu rozsudku pre zmeškanie sa podľa dovolateľa nevzťahuje na uvedenú situáciu, kedy sa jednalo o parciálne pochybenie, pretože žalovaný bol v priebehu konania aktívny. Postup konajúcich súdov vyhodnotil dovolateľ ako prísne formalistický.

15. V tejto súvislosti dovolateľ poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR, zo dňa 4. júna 2019, č. k. I.ÚS/233/2019-22, v ktorom sa uvádza, že „formalistický výklad ustanovenia § 274 CSP, a to, že súd vždy za kumulatívneho splnenia v tomto ustanovení zakotvených zákonných podmienok rozsudkom pre zmeškanie „žalobe vyhovie“, skutočne nie je žiaduci, najmä, ak súdne konanie trvá dlhšiu dobu, vo veci sa uskutočnilo viac pojednávaní, na ktoré sa žalovaný riadne dostavil, nebol v konaní nečinný a súd na návrh obidvoch strán vykonal rozsiahle dokazovanie. Podľa názoru ústavného súdu treba návrh na vydanie rozsudku pre zmeškanie a splnenie ďalších zákonných podmienok podľa § 274 CSP posudzovať vždy aj podľa okolností prejednávanej veci. Napriek kogentnosti ustanovenia § 274 CSP by pri čisto gramatickom výklade a lipnutí na formálnych znakoch vydanie rozsudku pre zmeškanie mohlo znamenať porušenie práva na spravodlivý proces, v neposlednom rade v tom, že pri takomto formalistickom postupe by bolo odopreté strane sporu možnosť podať riadny opravný prostriedok (odvolanie vo veci samej).“

16. K účelu sankcionovať žalovaného za jeho pasivitu v konaní zakotveného v ust. § 274 C. s. p., dovolateľ uviedol, že podľa jeho názoru tento v danom prípade nebol naplnený, a to s poukazom na správanie a aktívnu participáciu žalovaného na konaní. Na základe uvedeného má potom podľa dovolateľa vydanie rozsudku pre zmeškanie za následok, obmedzenie práv žalovaného. Na podporu svojho názoru dovolateľ upriamil pozornosť aj na nález Ústavného súdu ČR zo dňa 23.02.2016, sp. zn. IV. ÚS 3143/15.

17. Nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie dovolateľ videl aj v tom, že sa predmetné pojednávanie uskutočnilo bez náležitého poučenia strán sporu o možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie, čím neboli splnené podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie. Napriek poučeniu, ktoré bolo súdom prvej inštancie zaslané sporovým stranám ohľadom pojednávania, kde sa malo uskutočniť predbežné prejednanie sporu, mal súd prvej inštancie podľa dovolateľa poskytnúť stranám sporu poučenie, ktoré sa vzťahuje na predvolanie na pojednávanie, pretože sa nejedná o totožné inštitúty. Svoj nesúhlas dovolateľ vyjadril s názorom súdu prvej inštancie, podľa ktorého absenciu poučenia súdu prvej inštancie vzťahujúceho sa k pojednávaniu je možné nahradiť poučením o pojednávaní o predbežnom prejednaní sporu a právnym zastúpením strany sporu advokátom.

18. Dovolateľ namietol ako vadu podľa ust. § 420 písm. f/ C. s. p. aj nedostatočné odôvodnenie napadnutých rozhodnutí, kde sa súde nevysporiadali s právnou argumentáciou žalovaného. Zamietnutie návrhu žalovaného na zrušenie rozsudku pre zmeškanie súdom prvej inštancie v rozhodnutí s konštatovaním, že žalovaný nepreukázal ospravedlniteľný dôvod zmeškania pojednávania, pričom súd prvej inštancie poučil strany sporu o možnosti vydať rozsudok pre zmeškanie na predbežnom prejednaní

sporu a s poukazom na to, že žalovaný mal právneho zástupcu, nepovažuje dovolateľ za riadne odôvodnené rozhodnutie. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie nie je podľa dovolateľa zrejmé, prečo nepovažoval dôvod pre zmeškanie pojednávania uvedený žalovaným za ospravedliteľný. Nesprávny postup zo strany odvolacieho súdu dovolateľ videl v tom, že tento len formálne potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie bez náležitého odôvodnenia a bez toho, aby sa dostatočne vysporiadal s právnou argumentáciou žalovaného. Dovolateľ zastáva názor, že odvolací súd sa neoboznámil s prejednávanou vecou, ani s obsahom odvolania žalovaného, keď v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol, že žalovaným boli v konaní súbežne podané oba prostriedky procesnej obrany, t. j. odvolanie proti rozsudku pre zmeškanie Okresného súdu Bratislava II zo dňa 04.12.2019, č. k. 22Cb/63/2019-83, podľa ust. § 356 písm. b/ C. s. p. a aj návrh na jeho zrušenie v zmysle ust. § 277 ods. 2 C. s. p.. Dovolateľ trval na tom, že žalovaný proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na zrušenie kontumačného rozsudku v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou spochybnil existenciu zákonných podmienok pre vydanie rozsudku pre zmeškanie

19. S prihliadnutím na vyššie uvedenú argumentáciu dovolateľ v závere svojho dovolania konštatoval arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie a navrhol obidve rozhodnutia konajúcich súdov spolu s rozsudkom pre zmeškanie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie vo veci samej.

20. K dovolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že s tvrdeniami žalovaného nesúhlasí a žiada dovolací súd, aby dovolanie žalovaného odmietol ako neprípustné, eventuálne ho zamietol ako nedôvodné. K žalovaným tvrdenému navádzaniu súdom prvej inštancie žalobcu na podanie návrhu na vydanie rozsudku pre zmeškanie, žalobca poukázal na ust. § 160 ods. 1 C. s. p. s tým, že poučenie súdu prvej inštancie o možnosti rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie bolo podľa žalobcu v intenciách všeobecnej poučovacej povinnosti súdu a nijakým spôsobom ju neprekračuje, ani neobchádza. Skutočnosť, že boli sporové strany v konaní zastúpené advokátmi, nebráni súdu prvej inštancie aplikovať ust. 160 ods. 1 C. s. p.. Žalobca upriamil pozornosť na rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29.10.2019, sp. zn. 16Co/85/2018, a zdôraznil, že ak súd stranu, voči ktorej poučovaciu povinnosť nemá, napriek tomu poučí o jej procesných právach a povinnostiach v rozsahu ustanovenom zákonom, nejedná sa o porušenie princípu rovnosti zbraní. Iba nesplnenie poučovacej povinnosti, nie jej splnenie, môže byť dôvodom na porušenie princípu rovnosti zbraní. Na základe uvedeného žalobca zastáva názor, že konajúci súd nijakým spôsobom nepochybil, keď sa právneho zástupcu žalobcu spýtal na rozsudok pre zmeškanie.

21. Podľa žalobcu si zmeškaním pojednávania právny zástupca žalovaného nespĺnil povinnosť konať pri zastupovaní svojho klienta zodpovedne, svedomito a odborne, za čo nemôže niesť zodpovednosť, resp. následky žalobca alebo súd. K žalovaným namietanému formalizmu zo strany konajúcich súdov žalobca uviedol, že žalovaný v konaní aktívny nebol, nijakým spôsobom neinicioval mimosúdne rokovania a na predbežnom prejednaní sporu bolo žalovanému uložené, aby do konania predložil vyjadrenie vo veci samej, nakoľko po podaní odporu tak nespravil. Žalobca vo svojom vyjadrení poukázal na pasívne a obštrukčné konanie žalovaného, ktoré je príkladným dôvodom existencie právnej úpravy inštitútu rozsudku pre zmeškanie.

22. Žalovaný v dovolaní, rovnako ako v konaní pred všeobecnými súdmi, argumentoval absenciou poučenia súdom prvej inštancie o možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie. Žalobca v tejto súvislosti poukázal na predbežné prejednanie sporu, kdebol žalovaný zastúpený svojím právnym zástupcom, a ktoré bolo ukončené s tým, že bola sporovým stranám daná dodatočná lehota na vyriešenie veci zmierom a žalovaný mal do konania pojednávania predložiť vyjadrenie vo veci samej. Na predbežnom prejednaní sporu bol dohodnutý termín nasledujúceho pojednávania, ktorí všetci prítomní, vrátane právneho zástupcu žalovaného, zobrali do úvahy s výslovným upozornením súdu prvej inštancie, že už nebudú predvolávaní písomne. Vzhľadom na uvedené bolo podľa žalobcu v rozpore so zásadou procesnej hospodárnosti a rýchlosti konania, aby konajúci súd musel napriek tomu znovu doručovať písomne termín pojednávania aj so všetkými procesnými poučeniami, ktoré už predtým boli doručené. Argumentáciu dovolateľa týkajúcu sa absencie poučenia o možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie,

žalobca považuje za nedôvodnú, nakoľko žalovaný bol o tejto možnosti poučený.

23. Nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia, ako dovolací dôvod uvádzaný žalovaným, podľa žalobcu nie je dôvodné, pretože ako z rozhodnutia súdu prvej inštancie tak aj z rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmé, prečo nevyhoveli návrhu žalovaného a neakceptovali jeho argumentáciu primárne spočívajúcu v tom, že právny zástupca žalovaného (dovolateľa) zmeškal pojednávanie na súde, v ktorého obvode sa nachádza sídlo jeho advokátskej kancelárie, kvôli zvýšenej premávke ako ospravedlniteľného dôvodu. Na doplnenie žalobca upozornil, že pokiaľ by súdy akceptovali jednoduché nestihnutie pojednávania z dôvodu cestnej premávky ako objektívneho dôvodu (vyššej moci), jednalo by o pomerne veľký zvrat vo výklade a účele príslušných ustanovení CSP, najmä vo vzťahu k procesnej zodpovednosti strán sporu, nehovoriac o advokátoch, ktorí by mali postupovať s najvyššou obozretnosťou.

24. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu zastúpená v súlade s ust. § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) preskúmal spor a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť podľa § 447 písm. c/ C. s. p.

25. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je nepochybne tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie sa občianskoprávnym konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť vo veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Otázka posúdenia či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

26. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

27. Podľa § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak:

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten kto v konaní vystupoval ako strana nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca, alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už začalo konanie,

e/ rozhodol vylúčený sudca, alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

28. Podľa § 428 C. s. p. dovolateľ musí v dovolaní popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

29. Podľa § 431 ods. 1 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie v čom spočíva táto vada (ods. 2). Predmetom dovolacieho prieskumu je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým rozhodnutím bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu žalobcu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Z tohto dôvodu je dovolanie voči napadnutému rozhodnutiu prípustné podľa § 420 C. s. p., pretože ide o rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa konanie v danom procesnom štádiu končí.

30. Podľa názoru žalovaného je jeho mimoriadny opravný prostriedok prípustný podľa § 420 písm. f/ C. s. p., v zmysle ktorého ustanovenia je dovolanie prípustné, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu

práva na spravodlivý proces. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú túto procesnú vadu sú po a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a po b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

31. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde, a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov slovenskej republiky.

32. Z obsahu dovolania je zrejmé, že za vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p. považuje dovolateľ postup súdu prvej inštancie, ktorým navádzal žalobcu na podanie návrhu na vydanie rozsudku pre zmeškanie, že súd prvej inštancie spolu s odvolacím súdom neuznali ako ospravedlniteľný dôvod pre zmeškanie pojednávania žalovaným mimoriadnu situáciu (vis major) v podobe dopravnej zápchy, a to ani napriek dostatočnej časovej rezerve na cestu na pojednávanie a aktívnemu prístupu žalovaného v konaní, ďalej že pre vydanie rozsudku pre zmeškanie neboli splnené podmienky v podobe poučenia o možnosti vydať rozsudok pre zmeškanie a napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie sú pre nedostatočné odôvodnenie arbitrárne a nepreskúmateľné. Uvedeným postupom konajúcich súdov malo dôjsť k nesprávnemu procesnému postupu, ktorým bolo žalovanému ako strane sporu znemožnené, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

33. Uvedenými námietkami, vzťahujúcimi sa k rozhodnutiu odvolacieho súdu, dovolateľ prejavil svoj nesúhlas s výsledkom sporu, skutkovým a právnym posúdením veci. To, že súdy nižších inštancií nepostupovali, resp. nerozhodli, podľa predstáv dovolateľa, však nepredstavuje vadu konania ako dovolací dôvod podľa ust. § 420 písm. f/ C. s. p..

34. Podľa ust. § 277 ods. 1 C. s. p., ak žalovaný z ospravedlniteľných dôvodov zmeškal lehotu na podanie vyjadrenia podľa § 273 písm. a/, môže podať návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie spolu s vyjadrením. Ak súd, ktorý rozsudok pre zmeškanie vydal, návrhu vyhovie, rozsudok pre zmeškanie uznesením zruší a začne vo veci opäť konať.

35. Podľa ust. § 277 ods. 2 C. s. p., ak žalovaný z ospravedlniteľného dôvodu zmeškal pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, súd na návrh žalovaného tento rozsudok uznesením zruší a nariadi nové pojednávanie.

36. Podľa ust. § 356 písm. b/ C. s. p., odvolanie nie je prípustné proti rozsudku pre zmeškanie okrem prípadov odvolania podaného z dôvodu, že neboli splnené podmienky na vydanie takého rozhodnutia.

37. Podľa ust. § 357 písm. h/ C. s. p., odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie.

38. Dovolací súd uzatvára, že bližšie špecifikovanými vadami, okrem iného dovolateľ namieta procesný postup, ktorým bol vydaný rozsudok pre zmeškanie, resp. ktoré predchádzali vydaniu rozsudku pre zmeškanie. V tejto súvislosti dovolací súd zdôrazňuje, že pri návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalovaného podľa § 277 C. s. p. súd skúma zmeškanie pojednávania z ospravedlniteľného dôvodu, resp. odvolaciemu šetreniu podlieha ospravedlniteľný dôvod. Predpoklady na vydanie rozhodnutia sa preto týmto návrhom na zrušenie rozsudku pre zmeškanie neskúmajú. Podľa § 356 písm. b/ C. s. p., odvolanie voči kontumačnému rozsudku (rozsudku pre zmeškanie) nie je prípustné, okrem prípadu, kedy neboli na vydanie tohto rozsudku splnené podmienky. Postup podania odvolania voči kontumačnému rozsudku pojmovo predpokladá, že strana sporu rozporuje existenciu podmienok ustanovených v § 273, resp. v § 274 C. s. p. Strana sporu v tomto prípade nenamieta existenciu ospravedlniteľného dôvodu pri splnení podmienok zákona, kedy sa uplatňuje návrh na zrušenie kontumačného rozsudku, avšak namieta nesplnenie zákonných podmienok vo forme absencie niektorého z predpokladov stanovených v zákone pre vydanie kontumačného rozsudku. Ide tak o dva rozličné inštitúty, ktorými sa strana sporu bráni voči vydaniu kontumačného rozsudku.

39. Dovolací súd zo súdneho spisu zistil, že proti rozsudku pre zmeškanie žalovaného podal žalovaný návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie (č. l. 89 a nasl. spisu). V rámci uvedeného návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie (ďalej ako „návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie“ alebo „návrh“) žalovaný uviedol, že „podáva odvolanie podľa § 356 ods. 2 zákona č. 150/2016 Z. z. (pravdepodobne mal žalovaný na mysli § 356 písm. b/ zákona č. 160/2015 Z. z.) Civilného sporového poriadku a navrhuje zrušenie rozsudku pre zmeškanie podľa § 277 ods. 2 zákona č. 150/2016 Z. z. (pravdepodobne mal žalovaný na mysli zákona č. 160/2015 Z. z.) Civilného sporového poriadku“.

40. Z návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalovaného vyplýva, že žalovaný súdu prvej inštancie vytýka nesplnenie procesných podmienok pre vydanie rozsudku pre zmeškanie, a to predovšetkým absenciu poučenia, tzn. jedná sa argumentáciu prípustnú podľa ust. § 356 písm. b/ C. s. p. v prípade podania odvolania proti rozsudku pre zmeškanie. Ďalej z návrhu vyplýva, že žalovaný považuje dôvod nedostavenia sa na pojednávanie (nepriaznivú dopravnú situáciu) ako ospravedlniteľný dôvod, pre ktorý by súd prvej inštancie mal rozsudok pre zmeškanie podľa ust. § 277 ods. 2 C. s. p. zrušiť a nariadiť nové pojednávanie. Dovolací súd konštatuje, že odôvodnenie návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalovaného je obsahovo totožné s podaným odvolaním (č. l. 124 a nasl. spisu) proti napadnutému uzneseniu súdu prvej inštancie.

41. Podľa ust. § 149 C. s. p., prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

42. Podľa ust. § 435 C. s. p., v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.

43. Dovolací súd v súvislosti so žalovaným vytýkaným postupom súdu prvej inštancie v dovolaní, ktorým tento na pojednávaní navádzal žalobcu, aby podal návrh na vydanie rozsudku pre zmeškanie žalovaného, uvádza, že túto námietku žalovaný v rámci podaného odvolania nevytýkal. Na základe uvedeného dovolací súd uzatvára, že uvedená argumentácia dovolateľa predstavuje novotu podľa ust. § 435 C. s. p., ktorú v dovolaní nemožno uplatňovať, z ktorého dôvodu na túto argumentáciu dovolací súd neprihliadal.

44. Ako už bolo dovolacím súdom vyššie uvedené, tvrdenia týkajúce sa nesplnenia podmienok pre vydanie rozsudku pre zmeškanie (žalovaným tvrdené navádzanie súdu prvej inštancie, aby žalobca podal návrh na vydanie rozsudku pre zmeškanie žalovaného a nedodržanie poučovacej povinnosti zo strany súdu prvej inštancie o možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie) môžu byť prípustné len v rámci podaného odvolania proti vydanému rozsudku pre zmeškanie podľa ust. § 356 písm. b/ C. s. p., preto sa týmito dovolací súd v predmetnom spore nezaoberal. Dovolateľ však vo svojom dovolaní výslovne uviedol, že podal návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie v zmysle ust. § 277 ods. 2 C. s. p. a následne podal odvolanie v zmysle ust. § 373 ods. 3 C. s. p. proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava II zo dňa 13.01.2020, č. k. 22Cb/63/2019-119. Žalovaný trval na tom, že v konaní nepodal odvolanie podľa § 356 písm. b/ C. s. p. proti rozsudku pre zmeškanie. Dovolací súd upozorňuje ako už bolo vyššie uvedené, že v prípade návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie súdy preskúmajú podľa ust. § 277 ods. 2 C. s. p. len, či sa zmeškanie pojednávania žalovaným uskutočnilo na základe ospravedlniteľného dôvodu, a nie splnenie podmienok na vydanie rozsudku pre zmeškanie.

45. V prejednávanej spore dovolateľ v dovolaní namietol súdmi nesprávne vyhodnotený ospravedlniteľný dôvod, ktorý sa skúma ako je uvedené vyššie pri návrhu na zrušenie dotknutého rozsudku pre zmeškanie, a v ktorom prípade podal žalovaný dovolanie z dôvodu podľa § 420 písm. f/ C. s. p. Dovolateľ vyjadril svoj nesúhlas so záverom súdu prvej inštancie potvrdeným odvolacím súdom, keď neuznali mimoriadnu situáciu (vis major) v podobe dopravnej zápchy ako ospravedlniteľný dôvod pre zmeškanie pojednávania žalovaným, a to ani napriek žalovaným tvrdenej dostatočnej časovej rezerve

na cestu na pojednávanie a aktívnemu prístupu žalovaného v konaní.

46. Dovolací súd v súvislosti s kvalifikovaním dopravnej zápchy ako neospravedliteľného dôvodu konajúcimi súdmi, upriamil pozornosť najprv na záver súdu prvej inštancie, ktorým tento uzavrel, že žalovaný nevyvinul dostatočné úsilie na to, aby sa dostavil na nariadené pojednávanie včas, pretože vznik rannej špičky, resp. dopravnej zápchy, ktorá je v rámci Bratislavy v dopoludňajších hodinách bežná, mal žalovaný na ceste smerom na pojednávanie podľa súdu prvej inštancie predpokladať, a preto mal urobiť všetky potrebné opatrenia na to, aby nedošlo k zmeškaniu pojednávania. Podľa odvolacieho súdu žalovaný žiadnym relevantným spôsobom nepreukázal ospravedliteľný dôvod, resp. dôvody, pre ktoré došlo k zmeškaniu pojednávania vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, na základe čoho odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa ust. § 387 ods. 1, ods. 2 C. s. p. potvrdil.

47. Vis major alebo kvalifikovaná (neodvratiteľná) náhoda predstavuje náhodu, ktorej nebolo možné zabrániť, a to ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré bolo možné objektívne vynaložiť. Jedná sa o náhodu, ktorou je napríklad prírodná udalosť (požiar, blesk, záplava a pod.). Dovolací súd dopravnú situáciu v podobe zápchy v rámci Hlavného mesta SR Bratislava nepovažuje za mimoriadnu situáciu alebo okolnosť v podobe vis major, pretože nepriaznivá dopravná situácia je v rámci Bratislavy bežným javom, s ktorým je potrebné počítať. Napriek názoru žalovaného, že si na cestu na pojednávanie vyhradil dostatočnú časovú rezervu, dovolací súd sa s týmto zhodne ako všeobecné súdy nestotožnil, pretože pokiaľ by tak urobil, na pojednávanie by sa dostavil včas, čo sa v danom prípade nestalo a malo za následok vydanie rozsudku pre zmeškanie.

48. Vzhľadom na vyššie uvedené, ako aj s poukazom na odôvodnenie napadnutého uznesenia odvolacieho súdu, ako aj uznesenia súdu prvej inštancie, dovolací súd konštatuje, že sa konajúce súdy vysporiadali so všetkými relevantnými námietkami uplatnenými žalovaným (či sa v danom prípade jednalo o zmeškanie pojednávania z ospravedliteľného dôvodu alebo so žalovaným namietanou absenciou poučenia o možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie).

49. Dovolací súd poukazuje na judikatúru Ústavného súdu SR, v zmysle ktorej do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), neznamená ani právo na to, aby bolo súdom rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnym názorom (I. ÚS 50/04), nepatrí sem ani právo účastníka konania dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby sa súd riadil výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov predkladaných účastníkom (II. ÚS 3/97).

50. Pokiaľ ide o obsah odôvodnenia súdneho rozhodnutia, súd nemusí v ňom dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami konania, ale len na tie s podstatným významom pre vec, a stačí, ak dostatočne objasňuje skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzalo do všetkých podrobností. Odôvodnenie rozhodnutia, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ veci, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

51. K arbitrárnosti a zjavnej neodôvodnenosti rozhodnutí všeobecných súdov sa vyjadril aj Ústavný súd Slovenskej republiky keď uviedol, že je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy. (II. ÚS 302/2019-44 z 20. februára 2020, ods. 17). O taký prípad však v danej veci nejde. Napadnuté uznesenie odvolacieho súdu potvrdzujúce rozhodnutie súdu prvej inštancie s ním tvorí jednotu, pričom vo výsledku z odôvodnenia oboch rozhodnutí nižších súdov sú dostatočne zrejmé dôvody (§ 236, § 393 ods. 2 CSP), pre ktoré bol

návrh žalovaného podaný podľa ust. § 277 ods. 2 C. s. p. zamietnutý, keď ťažiskovým bol prijatý záver o nepreukázaní ospravedlniteľného dôvodu zmeškania pojednávania vo veci (§ 277 ods. 2 C. s. p.).

52. Dovolací súd upozorňuje, že ani prípadné procesné pochybenie odvolacieho súdu neznamená automaticky existenciu dôvodov zmätočnosti rozhodnutia v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p., pokiaľ nespĺňa všetky atribúty vyžadované právnou úpravou a to, že tento nesprávny procesný postup znemožnil strane realizovať jej patriace procesné práva a zároveň, že intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Ide o prejav materiálneho nazerania na ochranu procesných práv. Dovolací súd v tých okolnostiach, ktoré žalovaný vymedzil v dovolaní ako dovolacie dôvody podľa § 420 písm. f/ C. s. p., nezistil prípustnosť ani dôvodnosť dovolania.

53. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že prípustnosť dovolania žalovaného podľa ust. § 420 písm. f/ C. s. p. nie je procesne daná, preto jeho dovolanie podľa ust. § 447 písm. c/ C. s. p. odmietol.

54. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

55. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.